

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou v právní věci žalobce: **I. N.**, nar. -, státní příslušnost: -, t. č. na adrese -, zastoupeného Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Helénská 1799/4, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**, Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 15. 12. 2015, č. j.: OAM-791/ZA-ZA04-ZA04-2015,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 15. 12. 2015, č. j.: OAM-791/ZA-ZA04-ZA04-2015, se zrušuje a věc se vrací zpět žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému právnímu zástupci žalobce Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, se přiznává odměna ve výši 12 342,- Kč. Odměna bude uhrazena z účtu Městského soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2015, č. j.: OAM-791/ZA-ZA04-ZA04-2015, jímž nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce v žalobě namítal porušení ustanovení § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SR“) a § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

Po ustanovení právního zástupce žalobce žalobu doplnil, když po shrnutí dosavadního průběhu řízení vyzdvihl porušení ustanovení § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 a § 68 odst. 3 SR a § 12 písm. b), § 14 a § 14a zákona o azylu ze strany žalovaného a zopakoval důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jež měl žalobce uvést v azylovém řízení.

Žalobce brojil proti postupu žalovaného, který prý přistoupil k hodnocení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany zcela mechanicky, použité informace o zemi původu se nepromítly do rozhodnutí. Všechny žalobcem uvedené důvody odmítl hodnotit jako azylově relevantní, přičemž problematikou svědectví vraždy se nezabýval vůbec.

Co se týče důvodů pro udělení azylu, nezjišťoval žalovaný v nashromážděných informacích nic relevantního, co by se týkalo pronásledování žalobce z důvodu činnosti žalobcovy matky; ani si neobstaral časově a místně relevantní informace, neprovedl důkaz správním spisem matky, neseznámil se s důvody, z nichž jeho matka získala v ČR azyl. Žalovaný bez odkazu na informační zdroje shledává žalobcovy problémy s vydáním cestovního dokladu či s hledáním zaměstnání za nezávažné, podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu jde však o budoucí obavu, co vše může žalobci hrozit; v rozhodnutí chybí hodnocení, nakolik jsou ruské státní orgány schopny a ochotny poskytnout žalobci ochranu; podle zkušeností žalobce s ruskou policií neposkytují ruské státní orgány svým občanům efektivní ochranu, s těmito tvrzeními se však žalovaný vůbec nevypořádal.

Pokud jde o udělení doplňkové ochrany z důvodu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, hrozí mu ve vlasti újma jako svědkovi vraždy a policie žalobce prokazatelně neochránila, s tím se žalovaný vůbec nevypořádal, nečekal na doložení dokumentů dokazujících taková tvrzení ani nebyl proveden doplňující pohovor. Proto je žalobce nucen předložit soudu jako důkaz listinného charakteru samostatné vyjádření k problémům spojeným se svědectvím a překlad rozhodnutí vyšetřovací komise o utajení osobních údajů. Tyto důkazy budou předloženy dodatečně.

Původcem hrozby pronásledování či vážné újmy může být i soukromá osoba, pokud stát nebo jiné entity ovládající území či jeho část nejsou schopny či ochotny zajistit ochranu před takovou osobou. Žalobci stát neposkytuje ochranu před pachateli vraždy, naopak došlo ke spolupráci policie a vrahů, proti nimž měl žalobce svědčit; bylo vyraženo místo jeho utajovaného pobytu, byl odvezen a pořezán, následně se jej pachatelé pokusili oběsit. Žalobcovy obavy o život jsou tak zcela opodstatněné a žalovaný je měl zhodnotit; k žalobcově tíži nemůže jít, pokud tyto obavy vyjádřil až při seznámení se s podklady pro rozhodnutí, protože se dříve bál o život.

Žalovaný se též dostatečně nezabýval přiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, ač měl o jeho životě dostatek informací, napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Státní orgány musí vždy zhodnotit dopad svých rozhodnutí do soukromého života dotčených osob a provést test proporcionality, tzn. posouzení nezbytnosti zásahu do soukromého života a jeho přiměřenost ke sledovanému cíli. Zájem na ochraně veřejného pořádku není v žalobcově případě natolik silný, aby odůvodnil tak vážný zásah do soukromého života, jímž je fyzické odloučení od jediné blízké osoby, matky žalobce, jež je na synovi závislá. Žalobcova matka trpí krom fyzických neduhů i úzkostnou poruchou, aktuální

život v odloučení je pro žalobce i jeho matku nepředstavitelný; napadené rozhodnutí neobstojí v testu proporcionality. Rodinný a soukromý život je relevantní z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany a tento závěr plyne i z judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) a Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“); opačný závěr žalovaného se nezakládá na pravdě. Předmětná judikatura jen vyžaduje naplnění určitých kritérií, jako je intenzita vazeb zúčastněných osob na území daného státu, potenciální dobu odloučení, možnost realizace společného života jinde apod. Závěry o nenaplnění podmínek pro aplikaci ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu jsou neodůvodněné a v rozporu s mezinárodním závazkem ČR.

Správní orgán rovněž ve věci rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

Na základě výše uvedeného žalobce navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Žalobce v rámci řízení zaslal soudu i několik zpráv, jež se týkají zdravotního stavu a invalidity jeho matky, přestože je žalobce neoznačil explicitně za důkazy, z kontextu žalobních námitek vyplývá snaha tyto listiny jako důkazy navrhnout. Jedná se konkrétně o Žádost o podrobení se vyšetření ze dne 10. 12. 2015, č. j.: LPS/2015/2371-JZM_CSSZ, Potvrzení o době vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání ze dne 11. 2. 2015, č. j.: ABF-9992/2015-05/09, Lékařská zpráva ze dne 4. 1. 2016 lékařky Psychosomatické kliniky MUDr. M. S. a Posudek o invaliditě ze dne 18. 2. 2016, č. j.: LPS/2015/2371-JZM_CSSZ. Soud tyto zprávy nadále považuje za součást důkazních materiálů.

Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyjádřil s žalobou nesouhlas. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, když přihlédl k žalobcovým tvrzením i adekvátním a dostatečným informacím o zemi původu. Přijaté řešení odpovídá okolnostem daného případu, rozhodnutí je patřičně odůvodněno a žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, ale důvody pro udělení mezinárodní ochrany neshledal. Žalobce dle svých tvrzení skutečný důvod, proč nemůže nalézt práci, nezná a jeho cílené diskriminaci nic nenasvědčuje. Žalobce též pobýval v Moskvě s opakovanými několikaměsíčními pobyty v Elistě v Kalmýkii, kam se dle vlastních sdělení obává po letech vrátit. Pronásledování soukromými osobami uvedla až jeho matka při seznamování se s podklady, její tvrzení však nedokládají odepření pomoci ze strany ruských orgánů či azylově relevantní pronásledování. Žalovaný nesmí ruským orgánům sdělit skutečnosti, jež se vážou k podání žádosti o mezinárodní ochranu. Závěr o neudělení humanitárního azylu je přezkoumatelný a respektuje meze správního uvážení. Žalobci ve vlasti nehrozí ani skutečné nebezpečí vážné újmy, jelikož se může obrátit s žádostí o pomoc na ruské orgány či přesídlit v rámci rozsáhlé Ruské federace. Žalovaný se dostatečně zabýval i důvodem dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, své závěry uspokojivě odůvodnil, žalobce žil ve vlasti bez matky poměrně dlouho, matka žila s přítelem; žalobce zanechal na území Ruské federace své dvě nezletilé děti. V případě snahy o legalizaci pobytu měl žalobce využít prostředků zákona o pobytu cizinců, což konstatuje i judikatura NSS.

Na základě výše uvedeného žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobce reagoval žádostí o nařízení ústního jednání ve věci.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).

Soud ve věci rozhodl při jednání.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce, občan Ruské federace, podal dne 14. 9. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Uvedl, že je kalmycké národnosti, náboženským vyznáním křesťan, nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace, ale jeho matka psala jako novinářka články proti kalmyckému prezidentovi; je rozvedený, jeho otec zemřel, matka, občanka ČR, žije v Praze, jeho dvě nezletilé děti žijí v Naryn-Chuduku, po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany počítá s pomocí své matky. Neuvádí žádné zdravotní potíže, vojenskou službu ze zdravotních důvodů, špatného zraku, nikdy nevykonával. Má středoškolské vzdělání a odborné předpoklady k práci zedníka, pracoval v oboru montáž nábytku. Nemá a ani nebylo proti němu vedeno trestní stíhání. Vlast opustil v září 2015, jelikož jeho matka byla novinářka a vystupovala proti vládě, proto je žalobce politickým běžencem a nemůže sehnat oficiálně práci, matka je stará a je třeba se o ni starat, má i cukrovku, čeká na operaci kolena, kromě žalobce matka nikoho nemá, přijel se starat o matku, kromě ní nikoho nemá, matka jej celou dobu vychovávala, nemá sourozence a s otcem nežili. O mezinárodní ochranu žádá, protože je matka nemocná, je blízký člověk, žil s ní a vyrůstal, přijel, aby se o ni staral, pomáhal jí s léčbou, matka bez něj už nemůže být, je sama, stýská se jí po žalobci, zvyšuje se jí hladina cukru, někdy již nemůže ani stát, její zdravotní stav se zhoršuje. V ČR byl již v letech 1999 – 2002 v souvislosti s žádostí o azyl. O azyl v minulosti žádal roku 2000, ale řízení bylo zastaveno. Od odjezdu z Ruské federace neopustil území členských států EU. V případě návratu do vlasti se obává, že by se mohlo něco stát, kdyby se vrátil do Kalmykie, spolupracovníci jeho matky odjeli do Ameriky a získali tam azyl, jejich případ byl známý po celém Rusku, hodně je pronásledovali, žalobce byl malý, ale pamatuje si to, někoho dali do blázince, jiného zabili, hlavní novinářku zabil policista spolu s dalšími lidmi, vypálili jí oči, pronásledování bylo hodně. Žalobce prosí o mezinárodní ochranu, tady žije matka, má české občanství, byt, ale je stará, hodně nemocná, má cukrovku, bolí ji nohy, má meniskus; prosí o azyl, aby mohl žít se svou matkou, pečovat o ni, se vším jí pomáhat, matka má jen jeho, nemá jí kdo pomáhat, oběma se stýská, matka jej vychovávala vždy sama; v Kalmycku nemůže žít dlouho, jsou tam omezována jeho lidská práva, protože tam matka bojovala za pravdu, s úřady, kvůli tomu jej tam nenechají normálně žít a legálně pracovat; matka je již stará a nemocná.

Během pohovoru vedeného dne 14. 9. 2015 žalobce dále uvedl, že o mezinárodní ochranu žádal se svou matkou roku 2000, ale roku 2002 řízení ukončil a odjel zpět do vlasti, protože měl v Rusku dívku, volal si s ní, matka se vrátit nemohla. Žil v Moskvě s přítelkyní, roku 2011 se vzali, roku 2014 se rozvedli. S matkou si volali, ale osobně se nesetkali, až poté, co matka získala české občanství, jej navštívila v Moskvě, podruhé byla v Rusku nedávno a v září 2015 oba přijeli do ČR. V Kalmycku by jej mohli poslat do psychiatrické léčebny či skrz něj vydírat jeho matku, aby se vrátila; Ilmundžinov sice už není prezidentem, ale stále má vliv. V Rusku nemůže oficiálně sehnat práci, neví, zda zjišťovali, že požádali s matkou v ČR o azyl, i to je možná jeden z důvodů, proč práci nenašel; v Rusku jiné potíže neměl. Cestovní doklad si chtěl opakovaně zařídit v Kalmýkii, ale byl vždy odmítnut, nyní se cestovní doklady vyřizují přes Moskvu, tam mu jej vydali, v Kalmykii ale mají vlastní zákony i prezidenta a všude je korupce. Chce pomoci matce a neví, jak jinak situaci řešit, neví, jak se vyřizuje žádost o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny. K odjezdu se rozhodl až nyní v létě 2015, jelikož dříve neměl cestovní doklad. Bývalé manželce bude pomáhat se svými dvěma

děťmi, při rozvodu manželka alimenty nepožadovala, ale žalobce jí stejně pomáhá, přijížděl k nim na návštěvu, žil u nich. Matce dosud pomáhal druh, žili spolu 13 let, ale roku 2013 zemřel. Matka má záchvaty, leží a nemůže vstát, nemůže již pracovat, matčina nemoc se zhoršuje steskem po žalobci, čímž se též objevují další choroby; za prvních pět dní žalobcova pobytu v ČR měla matka dvakrát záchvat, bere léky na cukrovku, má problémy s meniskem.

Během seznamování se s podklady pro rozhodnutí dne 10. 11. 2015, žalobce zmocnil svou matku, aby byla úkonu přítomna. K obsahu podkladů se vyjádřit nechtěli, zdrojům informací důvěřují. Poté si vzala slovo žalobcova matka a sdělila, že problémy má celá rodina, její starší bratr kvůli ní zemřel, celou rodinu obtěžovali a diskriminovali, syn nemohl studovat a pracovat, tyto problémy měla celá rodina, žalobce kvůli ní obtěžovala policie, roku 1999 utekla se synem do Moskvy, rozhodla se s žalobcem odjet a požádat v ČR o mezinárodní ochranu; z toho všeho má nyní zdravotní problémy, sousedi, spolužáci i příbuzní jim neustále dělali problémy, v Rusku se nedá žít, jejího bratra inženýra nechce nikdo zaměstnat; žalobce nesehnal v Rusku práci, proto musel dělat taxikáře, žalobce se též stal v Rusku svědkem vraždy, kdy vraždili členové mafie, žalobce našli a vyhrožovali mu smrtí, nebude-li svědčit v jejich prospěch, žalobce vyhledal policejní ochranu, přesto jej našli, syn musel měnit byty, všude jej našli, tak byl nucen odjet do ČR, žalobce s matkou odjeli z rodného města do Rostova, pak do Moskvy, poté do ČR; kvůli tomu všemu se jí zhoršil zdravotní stav.

Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že matka žalobce se dlouhodobě léčí na Psychosomatické klinice v Praze 6 pro závažné depresivní a psychosomatické příznaky, její stav se výrazně zhoršil po stresujících událostech, kdy byla se synem v ohrožení života, není stabilizovaná a není schopna běžného fungování ani výkonu zaměstnání, její problémy se zhoršily obavami o život syna, především má strach z návratu syna do Ruska; žalobcova matka dále trpí cukrovkou a problémy s koleny a páteří. Tyto závěry vychází z žalobcem předložených lékařských zpráv o zdravotním stavu jeho matky (vydaných praktickou lékařkou MUDr. M. Š. a lékařkou Psychosomatické kliniky MUDr. M. S.) a z průkazu pacientky trpící cukrovkou. Samotný žalobce se pak ve vlasti stal dne 21. 6. 2015 svědkem vraždy, což vyplývá z usnesení o utajení jeho identity pro účely trestního řízení ze dne 24. 6. 2015 vydaného ruskou policií (dokument je ve spisu přítomen v ruštině).

Dále soud přikročil k vlastnímu posouzení žalobních námitek.

Pokud jde o důvod pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, není u žalobce dán. Žalobce pouze uvádí nemožnost sehnat oficiální zaměstnání, ale nikdy mu zaměstnání nebylo odepřeno kvůli jeho příslušnosti k určité skupině, nikdy mu nikdo nedal nic takového najevo. Žalobce pouze spekuluje o své předchozí azylové žádosti jako jedné ze skutečností, jež mohou mít vliv na jeho nemožnost sehnat ve vlasti oficiální zaměstnání; ostatně ve vlasti práci sehnal, byť neoficiální, a dokázal se uživit. Žalobci též nebyl opakovaně vydán v Kalmykii cestovní doklad, avšak v Moskvě jej bez problému získal, to též nesvědčí o jeho pronásledování. Žalobci též vyhrožovali členové mafie, ale toto jednání nebylo jednoznačně motivováno příslušností k některé ze skupin předvídaných ustanovením § 12 písm. b) zákona o azylu. Svědkové trestných činů by teoreticky mohli za určitých podmínek spadat pod pojem „sociální skupina“, avšak v případě žalobce, jak vyplývá ze správního spisu, bylo chování členů mafie evidentně motivováno zakrytím jednoho konkrétního trestného činu, jehož byl žalobce svědkem, bez jakýchkoliv ambicí pronásledovat takto svědky trestných činů coby sociální skupinu. Nic nenasvědčuje odůvodněnosti žalobcových obav z pronásledování ani v budoucnu, naopak dříve odpíraný cestovní doklad

mu byl v novější době vydán, tudíž lze naopak hovořit o zlepšení poměrů s nadějnou vyhlídkou do budoucna.

Co se týče doplňkové ochrany, žalobce v žalobě nic nenamítal stran ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) a písm. c) zákona o azylu. Žalobce nenamítal obavu z uložení či vykonání trestu smrti. Na území Ruské federace též neprobíhá nic, co by se dalo označit pojmem vnitřní či mezinárodní ozbrojený konflikt, proto tyto důvody pro uložení doplňkové ochrany nemohou být u žalobce dány.

Dále se soud zabýval žalobcovou obavou před soukromými osobami, resp. mučením nebo nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestáním, tj. důvodem pro uložení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Tomuto aspektu se žalovaný věnuje dostatečně obsáhle a srozumitelně, na druhou stranu svá tvrzení ničím nepodepírá, zejm. se jedná o žalovaným tvrzenou možnost obrátit se v případě ohrožení s úspěchem na státní orgány s žádostí o pomoc, přičemž pomoc poskytnutá těmito orgány bude účinná. Žalovaný si nevyžádal např. Informaci Ministerstva zahraničních věcí pojednávající o možnosti efektivní policejní ochrany, jak bývá obvyklé v azylových řízeních, v nichž vyjadřuje žadatel obavy před soukromými osobami. Pouhé subjektivní konstatování žalovaný ničím nepodkládá, přitom žalobcova matka při seznamování se s podklady jasně uvedla neefektivitu policejní ochrany na území Ruské federace. Bylo na žalovaném, aby toto tvrzení, nechtěl-li jej vzít za své, vyvrátil informacemi z objektivních a relevantních zdrojů, to ovšem žalovaný neučinil. Žádný z podkladů obsažených ve správním spisu o možnosti domáhat se ochrany u státních orgánů nepojednává. Žalovaný nevyvrátil tvrzení žalobcovy matky, přesto učinil závěr o jeho nepravdivosti, tím zatížil své odůvodnění zásadním deficitem, který mohl mít vliv na zákonnost daného rozhodnutí. V tomto aspektu nemůže napadené rozhodnutí obstát.

Následně se soud zabýval námitkou o nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho matky ve vztahu k důvodu pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Zde je třeba posoudit, zda by případné vycestování žalobce obstálo ve světle čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). V rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j.: 9 Azs 5/2009 - 65, NSS uvedl: „*Ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (...) a v této souvislosti štrasburský soud bere v úvahu mimo jiné i případné extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. rozsudek ze dne 6. 2. 2001 ve věci Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98).*“ Je nutno zdůraznit, že důvodem pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu by musely být mezinárodní závazky ČR porušeny toliko žalobcovým vycestováním, nikoliv zákazem pobytu plynoucím např. ze správního vyhoštění. Podle názoru soudu by se muselo jednat o skutečně mimořádnou událost či situaci, aby pouhé vycestování porušilo čl. 8 Úmluvy.

Na jednu stranu je třeba zdůraznit, že žalobci by nic nebránilo, aby se neprodleně po návratu do vlasti snažil v ČR získat legální pobyt prostřednictvím obecného cizineckého práva. Žalobce má navíc ve vlasti své dvě nezletilé děti. Pokud jde o jeho matku, žalobce se s ní dlouhou dobu nevidal, krom toho jej matka v Moskvě dvakrát navštívila a v září 2015 spolu oba odjeli do ČR.

Na druhou stranu je žalobcova matka těžce nemocná, přičemž se její zdravotní stav stále zhoršuje, a krom svého syna nemá žádnou jinou blízkou sociální vazbu. Podle názoru soudu vycestováním žalobce nesmí být ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu porušeny mezinárodní závazky ČR vůbec, nikoliv jen ve vztahu k žalobci; v konkrétním případě nesmí být vycestováním žalobce nepřiměřeně zasaženo ani do soukromého a rodinného života jeho matky (čl. 8 Úmluvy, a contrario).

Pokud jde o sociální vazby žalobcovy matky, nemá žádné další potomky, s žalobcovým otcem nežila, dotýčný navíc roku 2007 zemřel, v ČR měla bulharského přítele, roku 2013 však zemřel i on. Dále jsou ve spisu zmínky o jejím bratrovi, z nich však intenzivnější vztah nevyplývá.

Mnohem závažnější skutečností je neblahý zdravotní stav žalobcovy matky, jenž se po vydání napadeného rozhodnutí ještě zhoršil. Soud bral přitom v potaz existenci státem nedostatečně transponované směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění), (dále jen „Směrnice“), konkrétně jejího ustanovení čl. 46 odst. 3, které zní: *„Členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 [tj. se zaručením práva na účinný opravný prostředek před soudem] zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.“* Pokud by přicházel v úvahu přímý účinek Směrnice, mělo by její ustanovení čl. 46 odst. 3 přednost před ustanovením § 75 odst. 1 a 2 SŘS, jež omezuje soudní přezkum správních rozhodnutí na skutkový a právní stav, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle čl. 51 odst. 1 Směrnice je třeba provést transpozici čl. 46 do 20. 7. 2015. K tomu, jak v této otázce postupovat, se vyjádřil NSS v rozsudku ze dne 12. 1. 2017, č. j.: 2 Azs 331/2016 – 24: *„Přímou aplikaci čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU je třeba s ohledem na přechodné ustanovení v čl. 51 odst. 1 téže směrnice zvažovat až ve vztahu k žádostem o udělení mezinárodní ochrany podaným po 20. 7. 2015 (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015 – 35, nebo ze dne 13. 7. 2016, č. j. 2 Azs 127/2016 – 31, usnesení zdejšího soudu ze dne 23. 2. 2016, č. j. 2 Azs 273/2015 – 44, rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2016, č. j. 49 Az 38/2015 – 32, nebo rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 9. 2016, č. j. 49 Az 62/2015 – 25).“* V případě žalobce je proto třeba přímý účinek Směrnice aplikovat, neboť podal svou žádost o mezinárodní ochranu dne 14. 9. 2015, tj. po dni 20. 7. 2015. Soud tak postupoval s ohledem na přímý účinek Směrnice a zdravotní stav žalobcovy matky posuzoval na základě žalobcem předložených dokladů podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho rozhodování.

Podle Posudku o invaliditě ze dne 18. 2. 2016 trpí žalobcova matka mj. těžkou depresivní fází, cukrovkou, bolestmi páteře a oboustrannou kolenní artrózou; její pracovní schopnost poklesla v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %, což odpovídá invaliditě třetího stupně. Dle Psychiatrické zprávy MUDr. M. S. ze dne 4. 1. 2016 je žalobcova matka aktuálně vyčerpaná i po minimální námaze, má hluboce depresivní náladu,

je apatická, neschopná prožívat radost, úzkostná, pociťuje napětí, má strach o syna i sebe, je plačtivá, vyskytují se u ní poruchy spánku, pozornosti a paměti; dotyčná se dlouhodobě léčí pro závažnou depresivní poruchu, jež se v současnosti zhoršuje, je dlouhodobě vystavena chronickému stresu vlivem vnějších závažných okolností, za běžných podmínek není schopna vykonávat zaměstnání, její stav není stabilizovaný a v budoucnu nelze očekávat uspokojivý ústup onemocnění.

Jak konstatuje soud, i kdyby obavy žalobcovy matky neměly vůbec žádnou oporu v objektivní realitě, hrozilo by jí v případě žalobcova vycestování i přesto zhoršení její psychiatrické diagnosy, neboť subjektivně je nevývratně přesvědčena o bezprostředním ohrožení svého syna. Obavy žalobcovy matky však minimálně rámcově oporu v objektivní realitě nachází, když správní spis obsahuje na č. l. 39 a 40 dokument v ruštině, dle něž se stal žalobce dne 21. 6. 2015 svědkem vraždy a pro účely trestního řízení byla utajena jeho identita.

Zdravotní stav žalobcovy matky akutně vyžaduje, aby nezůstala sama, přitom jí z blízkých osob nemůže pomoci nikdo jiný. Zvláště je pro ni důležitá přítomnost jejího syna, jediného dítěte, o jehož život se bojí a tyto obavy zhoršují její zdravotní poměry. Již při krátkodobé absenci žalobce by vyvstal problém péče o jeho matku. Naprosto zásadní okolností ovšem je, že žalobcova matka zažívá obrovský stres kvůli obavě z žalobcova vycestování. Pouhé vycestování žalobce zpět do vlasti by pro ni pravděpodobně znamenalo další výrazné zhoršení zdravotního stavu, tzn. bylo by významným a nepřijatelným zásahem do jejího soukromého a rodinného života ve smyslu ustanovení čl. 8 Úmluvy; nemožnost být za stávající situace s matkou by porušovalo čl. 8 Úmluvy i ve vztahu k žalobci.

Po žalobcově matce přitom nelze požadovat, aby vycestovala do Ruské federace spolu s žalobcem. V současné době je pro ni velmi důležité pokračovat v léčbě a neriskovat zhoršení své psychiatrické diagnosy změnou prostředí, a to zvláště návratem do země, z níž v minulosti jako uprchlice utekla a byl jí v ČR udělen azyl. Žalobce byl svou matkou v Rusku již dvakrát navštíven, ale to nesvědčí o absenci matčiných obav z pokračování svého pronásledování, nýbrž o její mimořádně pevné citové vazbě k jedinému dítěti. Pojede-li žalobcova matka s žalobcem do Ruské federace, nijak to neumenší její obavy z ohrožení synova života ve vlasti.

K naplnění ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu dochází pouze výjimečně, neboť případné vycestování žadatele o azyl se mezinárodních závazků ČR obvykle nedotkne. Takovou výjimku představuje nyní projednávaný případ, jelikož jinak osamocená těžce nemocná žalobcova matka potřebuje přítomnost svého syna a jeho vycestování je bezprostředně navázáno na výrazné zhoršení její psychiatrické diagnosy; již pouhé vycestování žalobce by porušilo ustanovení čl. 8 Úmluvy.

Žalovanému lze jistě přisvědčit, že žalobcovy důvody odpovídají spíše skutečnostem pro legalizaci pobytu dle obecného cizineckého práva, avšak rozšířil-li zákonodárce oproti mezinárodním standardům důvody pro udělení doplňkové ochrany, musí je správní orgány aplikovat, jakkoliv se to může jevit nesystémové a vzhledem k úpravě obecného cizineckého práva duplicitní.

Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 78 odst. 1 a odst. 4 SŘS žalobou napadené rozhodnutí zrušuje a vrací věc žalovanému k dalšímu řízení.

V novém rozhodnutí žalovaný znovu posoudí zejm. důvod pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, a to s ohledem na zásah do soukromého a rodinného života žalobce a jeho matky, přičemž dostatečně prokáže, že zdravotní stav žalobcovy matky jí dovoluje postarat se sama o sebe nebo pobývat s žalobcem bezpečně na území Ruské federace, a že se v důsledku vycestování žalobce nezhorší její psychiatrická diagnosa; v opačném případě doplňkovou ochranu z výše uvedeného důvodu udělí. Žalovaný dále informacemi z objektivních a relevantních zdrojů důkazně podloží své tvrzení o možnosti domáhat se na území Ruské federace v případě ohrožení soukromými osobami efektivní ochrany ze strany státních orgánů. Podle ustanovení § 78 odst. 5 SŘS je žalovaný tímto právním názorem Městského soudu v Praze vázán.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 SŘS. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Soud přiznal právnímu zástupci, který byl v této věci žalobci ustanoven soudem, odměnu za tři úkony právní služby podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b), d) a g) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), po 3 100,- Kč. Dále mu byla přiznána náhrada hotových výdajů za tři úkony právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu po 300,- Kč.

Odměna advokáta byla poté zvýšena ještě o DPH, takže činí celkem i s daní, jejíž výše je 2 142,- Kč, 12 342,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 SŘS kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 SŘS.

Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je nepřipustná.

V Praze dne 27. září 2017

Mgr. Dana Černovská v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
H. B.